

CULTURA I ESPECTACLES

45 Autobiografia de
Helga Schneider

47 Entrevista amb
Marina Rossell

L'arquitectura desmuntable de Sert

Montse Frisach
BARCELONA

Josep Lluís Sert va concebre a principis dels anys 30 un model de caseta desmuntable per a caps de setmana. Dissabte que ve es muntarà en públic, en sis hores, davant del Col·legi d'Arquitectes.

La filosofia que hi havia al darrere d'aquest projecte estava sens dubte avançada a la seva època però, en canvi, hi van haver 70.000 sol·licituds per tenir una caseta de posar i treure a la platja en el que s'anomenava la Ciutat de Repòs i de Vacances. El projecte, impulsat des del grup d'arquitectes del GATPAC i destinat a les famílies de classe treballadora, no es va arribar a fer realitat mai.

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya vol donar a conèixer ara el projecte de caseta desmuntable de Sert i el pròxim dia 23 muntarà a la plaça Nova de Barcelona una nova reconstrucció de la casa a escala 1:1, que han fet els arquitectes Josep Llinàs i el despatx f451/arquitectura. Serà un dels pocs homenatges que s'han fet a l'arquitecte Sert, autor d'edificis tan emblemàtics com la Fundació Miró i el Dispensari Antituberculós de Barcelona, quan ja ha passat un any del seu centenari. Una efemèride que no s'ha aprofitat gens per part de les institucions.

L'acte del dia 23 consistirà en el muntatge de la casa, la seva permanència durant dues o tres hores perquè el públic pugui veure-la i el seu posterior desmuntatge en 5 o 6 hores més. Un dels arquitectes que participa en la construcció del mòdul, Xavier Osarte, explica que la casa està projectada per ser muntada en cinc o sis hores per dues persones i per ser transportada sense problemes. "La reconstrucció ha fet evident que la intenció de Sert funciona en realitat", afirma Osarte.

La reconstrucció farà realitat la unitat mínima de la casa, és a dir, un mòdul de 20 metres quadrats, que inclouen un

La seva caseta de vacances de posar i treure es construirà dissabte en sis hores i en públic

La casa desmuntable de Sert quan es va instal·lar l'any 1932 a la Via Laietana de Barcelona

menjador i una sala d'estar ampliable, una terrassa coberta, cuina, vàter i dutxa i espai per a una llitera. Els materials utilitzats en la reconstrucció han estat la fusta, per a l'estructura, els paviments i el sot-

tre; i panells d'uralita per a la coberta. Sert va preveure uns aïllaments de suro, però en la reconstrucció el suro ha estat substituït per aïllants més moderns. L'arquitecte preveia que els mòduls fossin totalment adaptables i ampliables a les necessitats de les famílies.

Aquest serà el segon cop que una d'aquestes cases pren forma, ja que el 1932 Sert ja va construir i exposar-ne una a la plaça Ramon Berenguer el Gran, a la Via Laietana de Barcelona, per tal de presentar el projecte a les autoritats. Osarte puntualitza que l'arquitecte va introduir en aquella primera construcció del mòdul algunes modificacions que feien la casa menys transportable, "segurament perquè tenia molt clar que era un mòdul només destinat a l'exposició". En canvi, seguint els plànols del projecte original, la casa "s'alleugereix notablement, cosa que en facilita el muntatge i transport".

La reconstrucció moderna de la casa desmuntable de Sert s'emmarca dins del projecte d'exposició *Arquitectures absents del segle XX*, impulsada des del ministeri de Foment, però que

encara no té data. La mostra pretén donar a conèixer projectes de grans arquitectes que mai es van realitzar des del punt de vista d'arquitectes actuals. Llinàs i el despatx f451/arquitectura van pensar en principi a fer una maqueta de la Ciutat de Repòs i de Vacances però de seguida es van adonar que una maqueta que reproduís una zona tan àmplia —la Ciutat havia d'ocupar les platges de Viladecans, Gavà i Castelldefels— informaria de ben poca cosa els visitants de l'exposició, i van optar per la reproducció d'una unitat mínima d'una casa.

Projecte fallit

La Ciutat de Repòs i de Vacances del GATPAC va quedar en un simple projecte sobre el paper perquè els tràmits van anar molt lents. Josep Maria Rovira, arquitecte i biògraf de Sert, recorda que quan va estar enllestida l'expropiació de les terres, "la Guerra Civil ja havia començat" i tot va quedar aturat. Rovira explica que aquest tipus de proposta arquitectònica, molt social, s'emmarca dins de "la idea dels arquitectes mo-

terns d'ocupar-se i de pensar la construcció de vivenda social".

Aquesta Ciutat, que va tenir una acollida que va superar fins i tot els seus impulsors, va rebre l'influx de les teories sorgides en el Congrés Internacional d'Arquitectes Moderns de Frankfurt el 1929, sobretot de l'arquitecte Ernst May. "Aquest projecte de vivenda mínima també entrava dins de la tradició d'aquí —afegeix Rovira— de construcció a la vora del mar, com la desapareguda Escola del Mar, feta en fusta, situada a les platges barcelonines. Dins d'aquestes preocupacions dels arquitectes moderns, les casetes de Sert eren una opció molt flexible i que en funció de la demanda segurament haurien patit modificacions".

A més del muntatge i desmuntatge de la caseta, el Col·legi d'Arquitectes també organitza el mateix dia 27 un acte en què participaran els arquitectes que han reconstruït la casa, es passaran les imatges de la casa que BTV filmarà el dia 24 a la plaça Nova i Josep M. Rovira donarà una conferència sobre el grup del GATPAC i el projecte de Ciutat de Repòs i de Vacances.

Centenari oblidat

► Els actes dels dies 23 i 27 al Col·legi d'Arquitectes són dels pocs que s'han fet pròxims al centenari de Josep Lluís Sert. Aquesta commemoració ha passat sense pena ni glòria, tal com apunta Josep Maria Rovira, que troba greu que les institucions hagin oblidat aquest centenari. De moment, està previst que la Fundació Miró de Barcelona pugui acollir els papers personals de l'arquitecte, així com material sobre ell que té el mateix Rovira i Jaume Freixa, l'autor de les dues ampliacions de la fundació.